

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie o sygnaturze akt I C 506/15 z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. przeciwko Wojewódzkiemu Szpitalowi (...) w Z. o zapłatę na skutek sprzeciwu pozwanego od nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 19 grudnia 2014 r. w sprawie I Nc 2774/14 w zakresie należnych odsetek od należności głównej wynoszącej 61.174,07 zł oraz w zakresie kosztów procesu w punkcie 1. zasądził od Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z. na rzecz Spółki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 3.640,28 zł tytułem odsetek za zwłokę naliczonych od kwoty 61.174,07 zł a określonych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa za okres od dnia 30 lipca 2014 r. do dnia 10 kwietnia 2015 r.; w punkcie 2. oddalił powództwo w zakresie odsetek w pozostałym zakresie; a w punkcie 3. zasądził od Wojewódzkiego Szpitala (...) w Z. na rzecz Spółki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L. kwotę 6.783 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, będąc reprezentowanym przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając je w części tj. w zakresie punktu 1, w którym Sąd I instancji zasądził odsetki jedynie w kwocie 2640,28 zł za okres od 30 lipca 2014 r. do 10 kwietnia 2015 r., podczas gdy odsetki winny zostać zasądzone w kwocie 5132 zł za okres od 1 maja 2014 r. do 10 kwietnia 2015 r.

Zakwestionowanemu rozstrzygnięciu apelant zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na ustaleniu, że 30-dniowy termin zapłaty należności dochodzonej pozwem upłynął w dniu 29 lipca 2014 r., podczas gdy z faktury wystawionej stronie pozwanej wynika, że termin ten upłynął z dniem 30 kwietnia 2014 r.;
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 481 §1 k.c. poprzez nieprzyznanie stronie powodowej odsetek od początku okresu, w którym roszczenie to stało się wymagalne.

W konkluzji do tak sformułowanych zarzutów apelant wnosił o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwoty 5132 zł tytułem odsetek naliczonych od kwoty 61174,07 zł a określonych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa za okres od 1 maja 2014 r. do dnia 10 kwietnia 2015 r., a nadto o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powodowej kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej z dnia 11 grudnia 2015 r. pełnomocnik pozwanego wnosił o oddalenie apelacji, podnosząc, że żądanie apelacyjne jest nieuprawnione ze względu na treść art. 383 k.p.c. albowiem powód żąda odsetek za okres wsteczny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skutkuje uchYLENIEM zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania.

Choć Sąd Rejonowy słusznie ocenił zasadność spornych roszczeń odsetkowych powoda w świetle treści art. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych i w konsekwencji stwierdził, że z uwagi na treść art 7 w/w ustawy, w sytuacji, gdy dłużnik nie dokona zapłaty na rzecz wierzyciela, który spełnił określone w umowie świadczenie niepieniężne, wierzycielowi przysługują, bez odrębnego wezwania, odsetki za zwłokę w wysokości, określanej na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. Nr 137, poz. 926 z późn. zm), to jednak nie ustrzegł się błędów, które zaważyły na ocenie prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia. Jednak mimo ustalenia, że zgodnie z fakturą VAT z dnia 31 marca 2014 r. pozwany był zobowiązany do zapłaty należności 30 kwietnia 2014 r. /k. 20 i k. 67 v./ a zasądzenia dochodzonych odsetek od 30 lipca 2014 r., nie zaś od 1 maja 2014 r., tym niemniej powyższe spostrzeżenie nie uprawnia sądu odwoławczego

do wydania orzeczenia reformatoryjnego w realiach niniejszej sprawy. Sąd Rejonowy naruszył bowiem zaskarżonym rozstrzygnięciem dyspozycję art. 321 § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Lektura materiału aktowego wskazuje natomiast, że po wydaniu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie I Nc 2774/14, pozwany we wniesionym sprzeciwie zaskarżył w/w nakaz jedynie w zakresie różnicy między odsetkami ustawowymi a odsetkami obliczonymi na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, tj. w zakresie kwoty 492,75 zł oraz w zakresie kosztów procesu (k. 43-45). Tym samym w pozostałym zakresie nakaz zapłaty stał się orzeczeniem prawomocnym, natomiast przedmiot zaskarżenia sprowadzał się do spornej kwoty 492,75 zł. Tymczasem Sąd Rejonowy w orzeczeniu kończącym sprawę w pierwszej instancji orzekając o spornych odsetkach w punkcie 1. zasądził kwotę 3.640,28 zł tytułem odsetek za zwłokę naliczonych od kwoty 61.174,07 zł a określonych na podstawie art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa za okres od dnia 30 lipca 2014 r. do dnia 10 kwietnia 2015 r., a w punkcie 2. oddalił w pozostałym zakresie żądanie odsetkowe. Rozstrzygając jak wyżej w zakresie roszczenia odsetkowego bez wątpienia Sąd Rejonowy „zasądził ponad żądanie” w rozumieniu powyższego przepisu. Trzeba pamiętać, że żądanie odsetek od sumy pieniężnej jest samodzielnym roszczeniem prawa materialnego, które pozostaje w dyspozycji osoby uprawnionej i może być – w zależności od jej woli – dochodzone lub nie, łącznie z należnością główną bądź też osobno, w całości lub w części, za cały okres albo tylko za mniejsze odstępy czasowe. Procesową konsekwencją takiego stanu rzeczy jest to, że również roszczeń o świadczenia uboczne w postaci odsetek dotyczy wyrażony w art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. wymóg „dokładnego określenia żądania” (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 12.09.1990r., I CR 466/90, LEX nr 1388558). Nie bez znaczenia pozostaje ponadto fakt, że obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, co z całą pewnością ogranicza zakres dopuszczalnej wykładni składanych przez nich oświadczeń procesowych. Podejmowanym czynnościom sąd nie powinien więc przypisywać innego znaczenia niż to, które wynika z bezpośredniego ich brzmienia (tak też S.Cieślak, „Formalizm postępowania cywilnego”, Warszawa 2008, s.157,160).

W tym stanie rzeczy Sąd II instancji doszedł do wniosku, że Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lipca 1998 r. (I CKN 897/97), nierozpoznanie istoty sprawy to brak merytorycznego rozpoznania zgłoszonych w sprawie roszczeń, przez co należy rozumieć zaniechanie przez Sąd I instancji zbadania materialnej podstawy żądania, albo pominięcie merytorycznych zarzutów (wyrok SN z 23.09.1998 r., II CKN 896/98). Skoro po złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty przedmiotem oceny Sądu Rejonowego powinno być wyłącznie rozważenie zasadności zarzutu merytorycznego strony pozwanej w zakresie czy roszczenie odsetkowe co do spornej kwoty 492,75 zł znajduje swoje uzasadnienie w przepisach prawa materialnego wskazanych w uzasadnieniu sprzeciwu, przeto jedynie w tym zakresie Sąd Rejonowy winien był wyrokować i tylko tę kwestię uczynić przedmiotem swojego zainteresowania. De facto zaskarżone rozstrzygnięcie nie poddaje się kontroli instancyjnej, albowiem obejmuje inny przedmiot, który Sąd Rejonowy rozpoznał.

Mając na uwadze popełnione przez Sąd Rejonowy uchybienia, które doprowadziły do wydania oczywiście wadliwego rozstrzygnięcia, kontrola instancyjna skutkuje koniecznością uchylenia zaskarżonego orzeczenia na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Przy ponownym rozpozaniu sprawy Sąd Rejonowy weźmie pod uwagę wyżej poczynione uwagi i oceni jedynie zasadność podniesionego przez pozwanego w sprzeciwie zarzutu merytorycznego, bacząc jednocześnie by końcowe rozstrzygnięcie zostało wydane z poszanowaniem dyspozycji art. 321 § 1 k.p.c.